

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE

W PLESZEWIE

**POWIATOWY
PROGRAM POMOCY DZIECKU I RODZINIE
NA LATA 2008-2015**

**PLESZEW
2008**

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
Ogólna koncepcja projektu.....	5
Diagnoza problemów społecznych.....	6
Cele programu.....	12
Ewaluacja i monitoring.....	17
Zakończenie.....	18

WSTĘP

W 1999 roku na skutek dokonanych zmian przeniesiono na poziom lokalny podstawowe kompetencje i zadania z zakresu polityki społecznej państwa. Powstały Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, których głównym zadaniem jest realizacja zadań polityki społecznej. Natomiast do zadań gminy włączono zabezpieczenie podstawowych potrzeb dzieci i rodzin zamieszkujących na jej terenie. Gmina ma obowiązek tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Z kolei powiat ma realizować zadania specjalistyczne takie jak: poradnictwo rodzinne, zapewnienie opieki i wychowania dzieciom poza rodziną, w tym w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Do zadań własnych powiatu należy tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie. Szczegółowe zasady organizowania pomocy rodzinie określone zostały w rozdziale 4 Ustawy o pomocy społecznej – Opieka nad dzieckiem i rodziną (Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej - Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 ze zm.) . Ustawowe zadania powiatu w tym zakresie obejmują:

- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- organizowanie opieki w rodzinach zastępczych zawodowych,
- organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- wypłacanie wynagrodzenia zawodowym rodzinom zastępczym,
- pokrywanie kosztów pobytu dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- udzielanie pomocy na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki osobom opuszczającym różnego typu placówki pomocy społecznej,
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu różnego typu placówek,
- organizowanie i prowadzenie mieszkań chronionych i mieszkań usamodzielnienia,
- organizowanie i prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej,
- organizowanie i prowadzenie ośrodków wsparcia.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie opracowało Powiatowy Program Pomocy Dziecku i Rodzinie, którego głównym celem jest kontynuacja i rozwijanie działań dotyczących poprawy sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dzieci oraz rodzin z terenu Powiatu Pleszewskiego. Program przedstawia diagnozę problemów społecznych w Powiecie Pleszewskim, na podstawie której zaprogramowano zadania do realizacji w perspektywie 2008-2015 roku.

Beneficjentami realizacji programu są dzieci i młodzież, ich rodzice i opiekunowie, kandydaci na rodziny zastępcze, a w szczególności:

- rodziny niezaradne życiowo, w których pojawiają się problemy związane z przemocą, alkoholizmem itp.
- dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo,
- młodzież opuszczająca rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze, która narażona jest na problem niedostosowania społecznego.

Beneficjentami pośrednimi programu są: samorząd powiatowy i samorządy gminne, a także właściwe ich jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe (beneficjenci pośredni).

Podmiotem koordynującym realizację programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie.

Źródła finansowania Programu:

- środki własne powiatu
- środki samorządów gminnych
- środki własne jednostek organizacyjnych powiatu
- środki partnerów uczestniczących w Programie
- dotacje celowe
- środki pozyskane z różnych źródeł
- środki w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (projekty systemowe Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki)

Partnerzy:

- administracja samorządowa,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- pełnomocnicy wójtów i burmistrzów ds. uzależnień w gminach,
- szkoły,
- placówki pomocy społecznej,
- Samorząd Województwa Wielkopolskiego,
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu,
- Wielkopolski Urząd Wojewódzki,
- Sąd Rodzinny, kuratorzy zawodowi i społeczni,
- policja,
- organizacje pozarządowe,
- służba zdrowia,
- wolontariusze,
- sponsorzy,
- lokalne media.

Powiatowy program tworzenia lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną powstał w oparciu o diagnozę środowiska i konsultacje zarówno z instytucjami, placówkami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodziny.

OGÓLNA KONCEPCJA PROGRAMU

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie działa od 1999 r. na terenie Powiatu Pleszewskiego. Tworzymy system lokalnego wsparcia dzieci i rodzin poprzez różnego rodzaju instytucje opiekuńcze :

- Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych
- Świetlica środowiskowa dla młodzieży dojeżdżającej
- Ośrodek wsparcia dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej
- poradnictwo pedagogiczne, psychologiczne i prawne

2. Czas realizacji - praca ciągła w okresie 2008-2015

3. Miejsce realizacji programu: Powiat Pleszewski

4. Zakres działania:

System wsparcia rodziny budowany jest na podłożu wzajemnej współpracy i obejmuje różne płaszczyzny: zapewnienie opieki zastępczej, stworzenie systemu instytucjonalnej opieki nad dzieckiem, nawiązanie ścisłej współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny oraz organizacjami pozarządowymi z terenu powiatu pleszewskiego.

5. Adresaci programu:

Adresatami programu są dzieci i rodziny z terenu powiatu pleszewskiego, które wymagają wsparcia i pomocy. Działalność profilaktyczna oraz informacyjna kierowana będzie do wszystkich mieszkańców powiatu:

- * rodziny niezaradne życiowo, w których pojawiają problemy związane z przemocą, alkoholizmem, osamotnione, zagubione
- * dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo i niepełnych
- * młodzież opuszczająca rodziny zastępcze oraz placówkę opiekuńczo-wychowawczą,
- * dzieci i młodzież z problemami rodzinnymi i społecznymi
- * kandydaci na rodziny zastępcze

6. Przewidywane rezultaty programu:

- stworzenie skutecznego systemu rozwiązywania problemów rodziny w Powiecie Pleszewskim,
- zwiększenie aktywności instytucji i organizacji działających na rzecz rodziny,
- zintegrowanie działań różnych podmiotów na rzecz wspierania rodziny i jej członków;
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin i jej członków,
- promocja pozytywnego wizerunku rodziny.

Niniejszy program jest dokumentem otwartym i może być modyfikowany w taki sposób, aby w jak najpełniejszy sposób służył rodzinom i dzieciom w rozwiązywaniu ich problemów.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Głównym celem niniejszego programu jest kontynuacja budowy lokalnego systemu pomocy dziecku i rodzinie w Powiecie Pleszewskim i w ostatecznym efekcie stworzenie systemu, w ramach którego rodzina będzie mogła liczyć na pełniejszą i bardziej profesjonalną pomoc i wsparcie ze strony właściwych służb.

W kontekście głównych problemów występujących w naszym powiecie tj. bezrobocia, wzrastającego poziomu ubóstwa oraz towarzyszących tym zjawiskom patologii społecznych (przestępczości, uzależnień, przemocy w rodzinie itp.) pojawia się potrzeba stworzenia sprawnie funkcjonującego systemu pomocy rodzinom i ich dzieciom z Powiatu Pleszewskiego.

Analiza dotychczasowych doświadczeń przeprowadzona przez kadre pomocy społecznej Powiatu Pleszewskiego wskazuje na potrzebę wspierania rodzin naturalnych już na etapie pojawienia się pierwszych problemów. Często pomoc przychodzi za późno, na etapie głębokiego kryzysu rodziny (zabieranie dzieci z ich naturalnych rodzin, konieczność terapii antyalkoholowej, terapia dla sprawców przemocy lub ofiar).

Należy stworzyć taki system lokalnej pomocy rodzinom i ich członkom, aby nie dopuścić do rozpadu rodziny, czy w pierwszym rzędzie do pogłębiania się kryzysów w ich obrębie.

Wymaga to skoordynowanych działań, zarówno profilaktycznych, jak i zmniejszających skutki patologii, zaangażowania wszystkich służb społecznych.

W Powiecie Pleszewskim występują problemy społeczne charakterystyczne także w skali kraju, tj. przemoc domowa, problemy wychowawcze rodzin, problem alkoholizmu i przestępczości wśród nieletnich, dysfunkcyjność rodzin i inne patologie.

Doświadczenia pracowników socjalnych Powiatu pozwalają stwierdzić, iż szczególną uwagę należy poświęcić dzieciom i młodzieży znajdującym się poza ich naturalnymi rodzinami, tj. rodziny zastępcze lub placówki socjalizacyjne.

W 1999 roku w ramach reformy samorządowej w Polsce przebudowano system pomocy dziecku i rodzinie. Zadania publiczne w tym zakresie powierzono samorządowi powiatowemu, włączając równocześnie do systemu pomocy społecznej część należących do systemu edukacji placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym domy dziecka (obecnie placówki socjalizacyjne) oraz rodziny zastępcze. Powiatowym centrom pomocy rodzinie przypisano rolę instytucji koordynujących system pomocy dziecku i rodzinie na poziomie lokalnym¹.

Zgodnie z nowymi rozwiązaniami prawnymi zakłada się wspieranie rodzin naturalnych dziecka już przed wystąpieniem sytuacji kryzysowej, w wyniku której dziecko zabierane jest z domu. Chodzi o zwiększenie działań profilaktycznych kosztem udzielanych działań pomocowych. Zadaniem do realizacji w Powiecie Pleszewskim jest z całą pewnością rozwój pracy socjalnej z rodzinami naturalnymi w środowiskach lokalnych, ze szczególnym akcentem na środowiska wiejskie, które często mają utrudniony dostęp do infrastruktury pomocy społecznej. Ponadto praca socjalna z rodzicami dziecka powinna być kontynuowana po zabraniu dziecka z domu, tak aby zwiększyć szanse jego powrotu do rodziny naturalnej. Pobyt w rodzinie zastępczej powinien być traktowany jako wsparcie okresowe i nie prowadzące do trwałego zerwania więzi dziecka z jego naturalnymi rodzicami, podobnie pobyt dzieci w placówkach socjalizacyjnych. W ustawie o pomocy społecznej rodziny

¹ M. Raclaw-Markowska, M. Rymsza, *Zreformowany system pomocy dziecku i rodzinie w Polsce*, [w:] „Analizy i Opinie” Nr 41 z 2005, Instytut Spraw Publicznych, s. 2.

zastępcze traktowane są jako usługodawcy, jednakże często postrzegane są jako klienci pomocy społecznej, a ich motywacja do pełnienia roli opiekunów w społecznym odbiorze sprowadza się do wyłącznego zainteresowania uzyskaniem zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem. Stąd niewątpliwie należy zwiększyć działania w kierunku pracy z rodzinami zastępczymi oraz propagowania pozytywnego wizerunku rodzicielstwa zastępczego. Powinny temu służyć wywiady prowadzone wśród tych rodzin, organizowanie różnego rodzaju form wsparcia (grupy wsparcia, pomoc psychologiczna itp.), działania edukacyjne (cykle warsztatowe w zakresie rozwijania określonych kompetencji, umiejętności wychowawczych itp.).

Osobną kwestią jest problem usamodzielniania wychowanków rodzin zastępczych i placówek socjalizacyjnych. W warunkach wysokiego bezrobocia i niekorzystnej sytuacji materialno-bytowej wejście wychowanków w dorosłe życie musi być procesem wspieranym realizowanym w oparciu o kontrakty socjalne, tj. w tym wypadku tzw. indywidualne programy usamodzielnienia. W nowej perspektywie finansowej 2007-2013 pewne możliwości stwarzają fundusze Unii Europejskiej, a w szczególności Europejski Fundusz Społeczny. Wykorzystanie środków finansowych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki stanowi wyzwanie dla poprawy sytuacji usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych. Niejednokrotnie osoby te wymagają pomocy w zakresie podnoszenia kwalifikacji i nabywania umiejętności zwiększających ich szanse na rynku pracy, jak również pomocy psychologicznej i pedagogicznej, motywującej do większej zaradności życiowej.

W Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych znajduje się 45 wychowanków, w tym 30 wychowanków w Domu Dziecka, 15 w Grupie Interwencyjnej.

Obok aktywizacji zawodowej i społecznej wyzwaniem jest również tworzenie mieszkań chronionych dla tej grupy osób. Obecnie w Powiecie znajdują się 2 mieszkania dla 4 wychowanków placówki opiekuńczo-wychowawczej. Trwają starania o pozyskanie środków na utworzenie kolejnych mieszkań dla usamodzielnianych wychowanków Zespołu Placówek.

W 2007 roku w Powiecie Pleszewskim utworzono 11 rodzin zastępczych, w których umieszczono 16 dzieci. Stan na koniec 2007 roku wynosił: 72 rodzin zastępczych, w których umieszczono 124 małoletnich (53 rodziny spokrewnione, 19 rodzin niespokrewnionych). Systematycznie każdego roku czynione są starania w celu pozyskania rodzin zastępczych i w związku z tym prowadzone są szkolenia PRIDE dla kandydatów na rodziców zastępczych. W 2007 roku 5 rodzin w wyniku szkoleń otrzymało certyfikaty kwalifikacyjne.

Problemem dla wielu rodzin zamieszkujących powiat jest przestępczość, która dotyka często ich dzieci. W ostatnich latach na terenie powiatu miały miejsce rozboje, kradzieże i napady, które w wielu przypadkach były spowodowane przez nieletnich. Wg danych Powiatowej Komendy Policji w Powiecie Pleszewskim w 2006 roku odnotowano 84 przestępstwa, których sprawcami były osoby nieletnie. Najczęściej były to przestępstwa przeciwko mieniu, kradzież z włamaniem, rozbój, kradzież rozbójnicza i wymuszenie rozbójnicze oraz przestępstwa narkotykowe. W roku 2007 odnotowano 108 tego rodzaju przestępstw na terenie powiatu. W gminie Pleszew w 2006 roku sprawcami czynów zabronionych byli na ogół chłopcy, mieszkańcy powiatu pleszewskiego (jedynie w 6 przypadkach wychowankowie OHP Pleszew i Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Pleszewie). Poza Pleszewem najczęściej odnotowano przypadków przestępczości nieletnich w gminach Chocz, Gizalki oraz Gołuchów. Przeważająca większość sprawców to nieletni z rodzin wielodzietnych, ubogich, często niepełnych i patologicznych oraz mających kłopoty wychowawcze. Analiza przedziału wiekowego pokazała, że w 2006 roku najczęściej sprawców to chłopcy w wieku 15-17 lat, a reszta to nieletni w wieku 13-15 lat. W 2006 roku wykroczenia miały najczęściej charakter rabunkowy, natomiast 6 nieletnich

popęłniło 17 czynów związanych z przestępstwami narkotykowymi (posiadanie i udostępnianie).

Wiele z interwencji powiatowych służb policji dotyczy konfliktu w rodzinie na podłożu zaburzeń spowodowanych nadużywaniem alkoholu oraz przemocy w rodzinie. W 2006 roku Komenda Powiatowa Policji w Pleszewie przeprowadziła 96 interwencji dotyczące przemocy domowej (40 miało miejsce w mieście, 56 na wsi). Natomiast w okresie od stycznia do listopada 2007 roku 53 interwencje dotyczące przemocy domowej (23 w mieście, 30 na wsi). Niepokojącym jest fakt, że wiele z tych interwencji miało miejsce na terenie Pleszewa, co może nasuwać spostrzeżenia, że na wsiach jest to problem ukrywany i nadal nie rozstrzygany. Pewnym wyzwaniem jest potrzeba przeprowadzenia akcji edukacyjnej na terenach wiejskich powiatu z zakresu problematyki przemocy domowej, co może zwiększyć poziom identyfikowalności problemu. Konieczne jest także opracowanie ogólnej diagnozy problemu przemocy w Powiecie Pleszewskim i stałe monitorowanie zjawiska, w taki sposób aby jak najbardziej adekwatnie reagować na pojawiające się problemy. Ośrodek Interwencji Kryzysowej stale wzmacnia posiadaną bazę lokalową, rzeczową oraz kadrową. Niewątpliwie nierozwiązanym problemem jest brak miejsc całodobowych dla ofiar przemocy, zgłaszających się do Ośrodka. Potrzeba również ciągłej pracy z kobietami dotkniętymi problemem przemocy oraz objęcie profesjonalną opieką także ich dzieci. Do realizacji w kolejnych latach przewidziano również prowadzenie działań informacyjnych o możliwościach wsparcia ofiar przemocy przez sam Ośrodek jak również inne właściwe instytucje pomocowe.

Brak pracy, brak środków finansowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb powodują pogłębianie się frustracji, niezadowolenia i bezsilności mieszkańców. Coraz więcej osób nie może poradzić sobie z brakiem możliwości zatrudnienia i życia na odpowiednim poziomie. Powoduje to powstawanie i poszerzenie się problemów w rodzinie. Ich podłożem są frustracje, depresje i nerwice oraz pogłębiające się poczucie bezsilności wobec otaczającej rzeczywistości. Bezradność osób dorosłych odbija się na dzieciach i bardzo często prowadzi do rozkładu rodziny. Osobnym problemem w tym kontekście jest zjawisko emigracji zarobkowej i jej skutki dotyczące szczególnie dzieci. Wielu młodych ludzi jest zmuszonych do wyjazdów na tzw. saksy w poszukiwaniu zatrudnienia aby zapewnić godziwe warunki bytowe swojej rodzinie. Obecnie skutki pozostawionych pod opieką dziadków lub innych krewnych dzieci być może nie są jeszcze odczuwalne, ale problem z całą pewnością będzie miał swoje odczuwalne konsekwencje. Brak jakichkolwiek danych na temat dokładnej liczby tzw. eurosieroctwa uniemożliwia podjęcie konkretnych działań pomocowych czy profilaktycznych. Rodziny te nie korzystają z pomocy gminnych ośrodków pomocy społecznej, stąd o dzieciach pozostawionych bez właściwej opieki służby socjalne dowiadują się dopiero w sytuacji, kiedy potrzebna jest interwencja. W perspektywie kolejnych lat należałoby podjąć inicjatywy mające na celu opiekę nad dziećmi i młodzieżą dotkniętą problemem eurosieroctwa. Zadaniem do realizacji w chwili obecnej jest z całą pewnością opracowanie zasad monitoringu sytuacji rodzin emigrujących zarobkowo a pozostawiających w kraju dzieci pod opieką innych osób. Wymaga to nawiązania ścisłej współpracy z kuratorami rodzinnymi i pracownikami socjalnymi poszczególnych gmin.

Na tym tle poważnym problemem społecznym jest alkoholizm. Wg danych Poradni Terapii Uzależnienia i Współzależnienia od Alkoholu w Pleszewie na dzień 31 grudnia 2006 roku zarejestrowanych było 191 osób, w tym 14 kobiet. Przedział wiekowy pacjentów to: osoby w wieku 19-29 lat (30 osób), osoby w wieku 30-64 lat (159 osób), 2 osoby powyżej 65 roku życia. Osoby korzystające z terapii w przeważającej części zamieszkują tereny wiejskie (131 osób), w tym 119 mężczyzn. W roku 2007 w Poradni zarejestrowanych było 255 osób, w tym 13 kobiet uzależnionych od alkoholu. Nieznany pozostaje przy tym odsetek osób z problemem alkoholowym, które nie korzystają z terapii i innych form pomocy. Problem ten nierzadko powiązany z problemem przemocy domowej pozostaje ukryty. Wobec powyższego

znaczącym celem działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie jest objęcie działaniami profilaktycznymi osoby narażone na alkoholizm, w szczególności młodzież i dzieci, osoby znajdujące się w szczególnej grupie ryzyka, a także rodziny z problemem przemocy.

Pomoc dzieciom, młodzieży i rodzinom wymaga dużej pracy i zaangażowania różnych instytucji oraz władz lokalnych. Działanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie są wspierane i wspomagane przez osoby zaangażowane do pracy w Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinom Zagrożonym, Osobom Niepełnosprawnym oraz Współpracy z Zagranicą. Wspólne, zorganizowane działania mają na celu pomoc rodzinom dotkniętym problemem przemocy, alkoholizmu i niedostosowania społecznego oraz likwidowanie źródeł konfliktów, a jednocześnie zabezpieczanie przed ich powstawaniem. W Powiecie Pleszewskim funkcjonuje 25 organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej. Poziom aktywności organizacji przedstawia się następująco:

Gmina	Liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej
Czermin	2
Chocz	2
Dobrzyca	0
Gizałki	4
Gołuchów	2
Pleszew	15

Stan na dzień 29 listopada 2007 roku

Powyższe dane pokazują aktywność poszczególnych gmin w zakresie inicjatyw pozarządowych w obszarze pomocy społecznej. Aktywność ta jest zróżnicowana i wymaga wsparcia i inspirowania do podejmowania kolejnych inicjatyw. Służyć będą temu różne projekty typowo adresowane do trzeciego sektora z terenu Powiatu Pleszewskiego (punkt doradztwa, pomoc merytoryczna i organizacyjna w zakresie realizacji zadań, szkolenia dla kadry organizacji pozarządowych, kampanie informacyjne mające na celu inspirowanie do działań i zawierania partnerstw na rzecz wspólnej realizacji projektów).

W Powiecie Pleszewskim funkcjonuje szeroko rozwinięta infrastruktura zapewniająca wsparcie rodzinom i ich członkom. Składają się na nią następujące placówki:

- Zespół Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych:
 - Dom Dziecka
 - Grupa Interwencyjna
 - Grupa Wsparcia dla Usamodzielnionych Wychowanków
 - Grupa Wsparcia dla Rodziców
 - mieszkanie chronione dla 4 wychowanków
- Rodzinny Dom Dziecka w Białobłotach
- Powiatowa Świetlica Środowiskowa dla Młodzieży Dojeżdżającej
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej
- Zespół Szkół Specjalnych
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu

W Powiecie Pleszewskim wysoko rozwinięte są także placówki wsparcia dla rodzin z problemem niepełnosprawności:

- Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie wraz z filią Ośrodka z miejscami całodobowymi
- 3 domy pomocy społecznej
 - Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych i psychicznie chorych w Pleszewie (240 miejsc)
 - Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w Broniszewicach (56 miejsc)
 - Dom Pomocy Społecznej dla przewlekle psychicznie chorych kobiet w Fabianowie (107 miejsc)
- 3 warsztaty terapii zajęciowej (Kuchary, Gizalki, Nowolipsk)
- Środowiskowy Dom Samopomocy

Zadania w zakresie wspierania rodzin realizują także Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie.

PROJEKTY REALIZOWANE NA RZECZ WSPIERANIA RODZIN I DZIECI W POWIECIE PLESZEWSKIM – POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE:

1. Kolonie dla dzieci z rodzin uboższych.
2. Kolonie dla osób niepełnosprawnych.
3. Turnieje piłki halowej i siatkowej dla młodzieży gimnazjalnej.
4. Promocja pozytywnego wizerunku rodziny – festyny integracyjne.
5. Promocja pozytywnego wizerunku seniora.
6. Programy rehabilitacyjne.
7. Imprezy integracyjne dla niepełnosprawnych dzieci oraz ich rodzin i opiekunów.
8. Szkolenia dla rodzin osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów dotyczące metod rehabilitacji.
9. Kursy językowe dla mieszkańców terenów wiejskich Powiatu Pleszewskiego.

PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ ZESPÓŁ PLACÓWEK OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH:

1. Promowanie modelu właściwie funkcjonującej rodziny.
2. Działania edukacyjne i profilaktyczne (koła zainteresowań, obozy terapeutyczne, kursy językowe, funkcjonowanie Klubu Kibica KKS „LECH”, treningi zastępowania agresji, zimowiska, rajdy rowerowe, aktywizacja środowiska lokalnego na rzecz dzieci z rodzin uboższych).
3. Przygotowywanie wychowanków do dorosłego życia (programy usamodzielnienia, mieszkania chronione, Grupa Wsparcia dla Usamodzielnionych Wychowanków).

PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ:

1. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy.
2. Grupa wsparcia dla ofiar przemocy.
3. Cykl szkoleniowy dla ofiar przemocy.

PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ ŚWIETLICĘ ŚRODOWISKOWĄ DLA
MŁODZIEŻY DOJEŹDŻAJĄCEJ:

1. Kampanie profilaktyczne dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych.
2. Zainicjowanie prac Zespołu Profilaktycznego (pedagodzy ze szkół ponadgimnazjalnych, policja, kierownik Świetlicy).
3. Spotkania integracyjne dla młodzieży.
4. Koła zainteresowań.
5. Szkolenia wolontariuszy.

CEL PROGRAMU

CEL GŁÓWNY

Zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i rodzinom z terenu Powiatu Pleszewskiego

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Jakościowy i ilościowy rozwój wsparcia instytucjonalnego dla rodzin z terenu Powiatu Pleszewskiego

1.1. Rozwijanie środowiskowego systemu wsparcia poprzez

- rozeznanie i diagnoza rodzin dysfunkcyjnych,
- rozwijanie działalności Powiatowej Świetlicy Dla Młodzieży Dojeżdżającej w Pleszewie i poszerzanie jej oferty programowej,
- rozwój oferty programowej Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych,
- rozwój oferty programowej Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- tworzenie mieszkań chronionych dla usamodzielnionych wychowanków,
- wspieranie gminnych inicjatyw mających na celu opiekę nad dziećmi i młodzieżą z rodzin dysfunkcyjnych oraz dotkniętych problemem euro sieroctwa (emigracji zarobkowej ich rodziców),
- utworzenie miejsc całododowych dla ofiar przemocy.

1.2. Kompleksowe wsparcie dla rodzin z problemem przemocy

Rozszerzenie oferty w ramach interwencji kryzysowej:

- rozszerzenie pomocy psychologicznej i prawnej dla rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie,
- utworzenie miejsc hotelowych dla rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej,
- kontynuacja cyklicznych spotkań Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,

- poszerzenie współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy i włączenie w system szkół powiatu pleszewskiego,
- intensyfikacja działań edukacyjnych oraz w zakresie wsparcia rodzin zamieszkujących tereny wiejskie,
- kontynuacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy
- kontynuacja programów dla ofiar przemocy,
- rozwój bazy lokalowej i rzeczowej Ośrodka w celu jego profesjonalizacji działań,
- diagnoza przemocy domowej w Powiecie Pleszewskim.

1.3. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży – działania edukacyjne i profilaktyka

- organizowanie kół zainteresowań w ramach Świetlicy,
- organizacja kolonii i wyjazdów integracyjno – edukacyjnych dla dzieci z rodzin zagrożonych (w formie wypoczynku letniego i zimowego),
- wsparcie psychologiczne dzieci w sytuacjach kryzysowych,
- rozwój ich umiejętności społecznych,
- realizacja programów edukacyjnych i profilaktycznych adresowanych do uczniów szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Pleszewskiego we współpracy ze szkołami i kadłą pedagogiczną,
- rozwój wolontariatu młodzieży,
- współpraca z innymi podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi w celu aktywizacji młodzieży.

1.4. Organizowanie grupy wsparcia dla rodzin nie radzących sobie z problemami

- rodziny zastępcze,
- rodziny z problemem przemocy domowej,
- rodziny dysfunkcyjne oraz przejawiające trudności wychowawcze.

1.5. Doskonalenie kadry pomocy społecznej

- udział w szkoleniach, konferencjach tematycznych,
- organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji pomocy społecznej oraz organizacji pozarządowych na szczeblu gminy, powiatu i województwa,
- szkolenia służb pomocy społecznej Powiatu Pleszewskiego w celu profesjonalizacji ich działań.

1.6. Usprawnienie systemu informowania o instytucjach i placówkach wsparcia

- aktualizacja strony internetowej PCPR i zamieszczenie ogólnodostępnych baz informacyjnych o instytucjach wsparcia dla rodzin i dzieci,

- opracowanie i wydanie publikacji z zakresu pomocy społecznej, w tym wspierania rodzin,
- opracowanie i publikacja materiałów informacyjnych, promocyjnych (ulotki, broszury, informatory),
- współpraca z mediami w zakresie informowania o systemie wsparcia rodziny i dziecka (artykuły tematyczne i promocyjne).

1.7. Współpraca z instytucjami właściwymi w zakresie pomocy rodzinie, a także z organizacjami pozarządowymi

- rozwój form konsultacji programów, działań i wszelkich inicjatyw podejmowanych na rzecz wspierania rodzin i dziecka,
- ścisła współpraca z kuratorami rodzinnymi i pracownikami socjalnymi mająca na celu zapobieganie negatywnym dla dzieci skutkom emigracji zarobkowej (eurosieroctwa),
- monitorowanie sytuacji rodzin, a w szczególności dzieci emigrantów zarobkowych,
- poszerzanie koalicji podmiotów współpracujących z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie w zakresie lokalnego systemu wspierania rodziny i dziecka.

1.8. Rozwój wolontariatu zorientowanego na pomoc rodzicom i ich dzieciom

- koordynacja działań nad rozwojem wolontariatu przez Powiatową Świetlicę dla Młodzieży Dojeżdżającej z Powiatu Pleszewskiego,
- organizacja szkoleń dla wolontariuszy oraz ich opiekunów,
- propagowanie idei wolontariatu w szkołach Powiatu Pleszewskiego oraz mediach lokalnych

1.9. Tworzenie warunków dla rozwoju inicjatyw samopomocowych i organizacji pozarządowych działających na rzecz wspierania rodzin i dzieci

- utworzenie punktu informacyjno – doradczego dla organizacji pozarządowych,
- szkolenia dla organizacji pozarządowych,
- wspieranie ich tworzenia, pomoc merytoryczna i organizacyjna,
- promocja „dobrych praktyk” w zakresie realizacji zadań przez organizacje pozarządowe na rzecz mieszkańców Powiatu Pleszewskiego,
- inicjowanie partnerstw wśród trzeciego sektora w celu wspólnej realizacji projektów adresowanych do rodzin i dzieci,
- pomoc merytoryczna w realizacji projektów dla funkcjonujących organizacji pozarządowych w obszarze pomocy społecznej.

2. Zapewnienie opieki zastępczej dla dzieci z terenu Powiatu Pleszewskiego, a także wsparcie wychowanków Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych

2.1. Propagowanie i inicjowanie powstawania profesjonalnych form opieki zastępczej poprzez:

- kampanie informacyjne w mediach lokalnych,
- współpracę z gminnymi ośrodkami pomocy społecznej

2.2. Pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych, profesjonalne ich przygotowanie i szkolenie w ramach programu PRIDE:

- profesjonalizacja kadry Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie prowadzenia szkoleń PRIDE

2.3. Wspieranie i wzmacnianie więzi rodzinnych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych z ich rodziną naturalną poprzez:

- tworzenie grup wsparcia dla rodziców biologicznych,
- pracę socjalną w rodzinami biologicznymi

2.4. Zapewnienie pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki oraz pomocy rzeczowej,
- tworzenie mieszkań chronionych dostępnych dla usamodzielniających się wychowanków,
- kontynuacja wsparcia dla wychowanków oraz ich opiekunów w ramach prowadzonych grup wsparcia (grupy interwencyjne)

2.5. Utworzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych.

2.6. Organizacja warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców zastępczych.

2.7. Tworzenie zawodowych rodzin zastępczych.

3. Rozwiązywanie problemów prawnych, emocjonalnych i pedagogicznych rodzin z terenu Powiatu Pleszewskiego

3.1. Organizowanie różnych form edukacji rodziców w obszarze:

- wzrost umiejętności wychowawczych,
- szkolenia dla ofiar i sprawców przemocy,
- edukacja rodzin na obszarach wiejskich, które nie mają dostępu do w/w form

3.2. Rozwój poradnictwa: prawnego, psychologicznego i pedagogicznego

4. Działania profilaktyczne w zakresie rozwiązywania problemów rodzin i dzieci

4.1.Promowanie modelu zdrowej rodziny:

- organizacja imprez promujących pozytywny wizerunek rodziny,
- współpraca z mediami lokalnymi.

4.2.Realizacja programów edukacyjnych oraz profilaktycznych w obszarach:

- przeciwdziałania przemocy,
- profilaktyki alkoholowej i z zakresu narkomanii,
- rozwijania umiejętności wychowawczych rodziców.

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

W ramach ewaluacji i monitoringu Programu powołany zostanie zespół specjalistów czuwających nad prawidłową realizacją Programu, w skład którego wchodzi specjaliści pracy socjalnej:

- Grażyna Kaczmarek – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie, Prezes Stowarzyszenia Pomocy Rodzinom Zagrożonym, Osobom Niepełnosprawnym oraz Współpracy z Zagranicą w Pleszewie,
- Agnieszka Lech – kierownik sekcji metodycznej PCPR, specjalista pracy z rodziną
- Jerzy Wiśniewski – dyrektor Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Pleszewie
- Agnieszka Kusiak – kierownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Pleszewie
- Lucyna Roszak – kierownik Środowiskowej Świetlicy dla Młodzieży Dojeżdżającej
- Justyna Staszkiwicz – pracownik socjalny PCPR w Pleszewie,
- Agnieszka Oblizajek – pracownik socjalny PCPR w Pleszewie,
- Ewelina Grygiel – koordynator realizacji Programu, spec. ds. szkoleń i promocji PCPR.

Zespół będzie czuwał nad ewaluacją Programu w ramach corocznie organizowanych spotkań mających na celu ocenę wykonania Programu i wypracowanie założeń jego dalszej realizacji w następnych latach, wględnie dokonanie jego modyfikacji.

W konsultacjach Programu brali udział:

- 1/ Jerzy Wiśniewski – Dyrektor Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych
- 2/ Lucyna Roszak – Kierownik Powiatowej Świetlicy Środowiskowej dla Młodzieży Dojeżdżającej
- 3/ Agnieszka Kusiak – Kierownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej
- 4/ Mirosław Maruszewski – Prezes Stowarzyszenia „Mieszkańcom Gminy Gołuchów”
- 5/ Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Zagrożonym, Osobom Niepełnosprawnym oraz Współpracy z Zagranicą w Pleszewie
- 6/ Stowarzyszenie Promocji Zdrowia w Pleszewie
- 7/ Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Gminy Chocz

W przygotowaniu Programu aktywnie wzięli udział także:

- Poradnia Terapii Uzależnienia i Współzależnienia od Alkoholu w Pleszewie
- Komenda Powiatowa Policji w Pleszewie.

ZAKOŃCZENIE

Wymienione powyżej zadania realizowane będą we współpracy z następującymi instytucjami:

- gminne ośrodki pomocy społecznej,
- poradnia psychologiczno-pedagogiczna,
- Sąd Rejonowy w Pleszewie (III Wydział Rodzinny i Nieletnich),
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Ośrodek Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych Intellektualnie w Pleszewie,
- szkoły (pedagodzy szkolni),
- organizacje pozarządowe,
- właściwe instytucje na szczeblu wojewódzkim oraz centralnym (Wielkopolski Urząd Wojewódzki, Samorząd Województwa Wielkopolskiego, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, MPiPS, PFRON oraz inne).

System wspierania rodzin i dzieci z problemem niepełnosprawności opracowany został w osobnym dokumencie, tj. „Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w latach 2008-2015”

Program jest zgodny z kierunkami przyjętymi do realizacji w następujących dokumentach programowych:

1. Strategią Rozwoju Pomocy Społecznej (Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XXXIII/497/2001 z dnia 26. II. 2001).
2. Programem Wsparcia Rodzin w Województwie Wielkopolskim „Łatwiej w rodzinie”.
3. Strategią Rozwoju Powiatu Pleszewskiego na lata 2007 – 2013 (Uchwała Rady Powiatu Nr XLVII/292/06).
4. Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006-2015.
5. Programem Współpracy Powiatu Pleszewskiego z Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego w roku 2007 (Uchwała Rady Powiatu nr IV/29/07 z dnia 12 lutego 2007).

Realizacji celu strategicznego niniejszego programu służyć będzie aktywność właściwych instytucji działających w Powiecie Pleszewskim odpowiedzialnych za realizację zadań na rzecz wspierania rodzin: jednostek samorządowych pomocy społecznej oraz organizacji pozarządowych, a także instytucji współpracujących z nimi.